

**МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕРЕКЛАДУ
кафедра германських і східних мов та перекладу
кафедри іноземних мов професійного спілкування**

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор
доц. Громовенко К. В.
« 08 » лютого 2023 р.

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
з Іноземної мови (АНГЛІЙСЬКОЇ)**

**для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
ступеня доктора філософії**

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Освітньо-наукова програма: «Право»

Розробники:

д.філол.н, проф. Мізецька В.Я

к. філол. н, доц. Шкворченко Н. М.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
Протокол № 6 від 27 січня 2023 р.

Розглянуто та схвалено Вченою радою
Міжнародного гуманітарного університету
Протокол № 5 від 7 лютого 2023 р.

Програма вступного випробування з іноземної мови (англійської) для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії. – Одеса: МГУ, 2023. – 13 с.

Розробники:

Мізецька В.Я., доктор філологічних наук, завідувач кафедри іноземних мов професійного спілкування

(підпис) / **Мізецька В.Я.** /
(прізвище та ініціали)

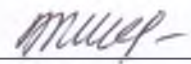
Шкворченко Н. М., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри германських і східних мов та перекладу

(підпис) / **Шкворченко Н. М.** /
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до схвалення на засіданні кафедри германських і східних мов та перекладу

Протокол № 6 від 27 січня 2023 р.

Завідувач кафедри
германських і східних мов
та перекладу
к. ф. н., доцент

(підпис) / **Шкворченко Н.М.** /
(прізвище та ініціали)

ТИПОВА ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

Іноземна мова /АНГЛІЙСЬКА /

Відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах, затвердженого Постановою Кабінету міністрів України № 261 від 23.03. 2016 року та Положення про порядок підготовки здобувачів в аспірантурі Міжнародного гуманітарного університету, затвердженого Вченою радою Протокол № 6 від 24 травня 2016 року, передбачено складання вступниками до аспірантури вступного іспиту з однієї з іноземних мов на вибір.

Вступний іспит з іноземної мови (англійської) до аспірантури має на меті визначення рівня підготовки вступників з іноземної мови та подальше спрямування навчання іноземній мові в аспірантурі з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації. Програма вступного іспиту засвідчує перехід від навчання володінню іноземною мовою до її практичного застосування, до використання її як засобу отримання та обміну необхідною інформацією.

Програма відображає конкретні характеристики рівнів практичного володіння іноземною мовою та встановлює мінімум навчального матеріалу для розвитку передбачених навичок та умінь мовленнєвої діяльності.

Практичне володіння іноземною мовою передбачає демонстрування високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій. **Функціональна компетенція** включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: вміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації та семінари. **Мовна компетенція** передбачає володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови. **Мовленнєва компетенція** охоплює рецептивні та продуктивні вміння, які відповідають міжнародним вимогам (**рівень B2**). Вступник до аспірантури повинен брати участь в усному спілкуванні іноземною мовою в обсязі, передбаченому програмою матеріалу. Може **розуміти** основні ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й дискусії за фахом. Може вільно **спілкуватися** з носіями мови. Може чітко, детально **висловитись** на широке коло тем, виражати свою думку з

ідеї тексту як на конкретну, так і на абстрактну тему, у тому числі й технічні (спеціалізовані) дискусії за своїм фахом. Може нормально спілкуватися з носіями мови з таким ступенем швидкості та спонтанності, який не завдає труднощів жодній із сторін. Може чітко, детально висловлюватись на широке коло тем, виражати свою думку з певної проблеми, наводячи різноманітні аргументи за і проти.

Вимоги до навичок та вмінь в мовленнєвій діяльності

Складовими мовленнєвої діяльності є рецептивні та продуктивні вміння. До рецептивних умінь належать читання та аудіювання.

ЧИТАННЯ

Вступник до аспірантури повинен вміти:

- виконувати різні види робіт з оригінальною літературою з фаху відповідно до завдань кафедри іноземних мов та залежно від поставлених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з оригінального джерела, що прочитано;
- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (вивчаючим, ознайомлювальним, переглядовим і пошуковим);
- читати без словника із швидкістю 500-550 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю - 900 друкованих знаків);
- читати за допомогою галузевого словника із швидкістю не менш, ніж 300 друкованих знаків за хвилину (обсяг матеріалу для одноразового контролю - не менш, ніж 1200-1500 друкованих знаків за одну академічну годину);
- робити висновки й умовиводи на основі переробки отриманої інформації.

АУДІЮВЛЕННЯ

Під час проведення аудіювання вступник до аспірантури повинен розуміти:

- запитання екзаменаторів;
- короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- основний зміст і деталі аудіотекстів;
- пошкваллену розмову носіїв мови;
- повідомлення й оголошення на конкретні та абстрактні теми, мовлення яких є нормативне;
- нормативне мовлення, яке здебільшого зустрічається в суспільному, професійному або академічному житті, і визначати погляди і ставлення мовця так само добре, як зміст інформації;
- інформацію з засобів масової інформації про суспільно-політичне життя держави. До продуктивних умінь належать говоріння, письмо та переклад.

ГОВОРІННЯ

Монологічне мовлення:

- представляти себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (інформування, пояснення, уточнення тощо);
- проводити презентації;
- робити коротке непередготовлене повідомлення з тематики, визначеної екзаменатором;
- виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями.

Діалогічне мовлення:

- починати бесіду, вести та завершувати її;
- вести бесіду, демонструючи елементи розпиту, пояснення, висловлення власної думки і т.ін.
- уміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія / диспут у ході семінарів, конференцій тощо).

ПИСЬМО

Вступник до аспірантури повинен вміти реалізовувати на письмі комунікативні наміри:

- писати зрозумілі, детальні тексти на ряд знайомих тем у межах своєї сфери інтересів, узагальнюючи й оцінюючи інформацію та аргументи з певної кількості джерел;
- писати чіткі, детальні описи дійсних або уявних подій чи вражень, виділяючи зв'язки між думками у вигляді чіткого зв'язного тексту і дотримуючись прийнятих умовностей відповідного жанру;
- писати твір з послідовно розгорнутою аргументацією, належним чином підкреслюючи значущі думки;
- продукувати чітке, змістовне, об'ємне писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци;
- писати анотації;
- писати тези / доповіді;
- використовувати правила написання слів та пунктуації, проте може спостерігатися вплив рідної мови;
- фіксувати потрібну інформацію в ході спілкування / аудіювання.

ПЕРЕКЛАД

- Під час проведення перекладу матеріалу вступник до аспірантури повинен вміти:
- працювати з двомовним та одномовним словниками;
 - вибрати з двомовного словника відповідні українські або іншомовні еквіваленти;
 - давати адекватний переклад на основі розпізнавання синтаксичної структури

Характер навчального мовного матеріалу

Правила читання

Для розвитку навичок і умінь читання вступник до аспірантури повинен у галузі орфоєпії володіти на рівні автоматизму вимовою всіх звуків іноземної мови до міри, що забезпечує можливість для вступника зрозуміти промовлений текст.

Вступник до аспірантури повинен також володіти автоматизмом паузації на основі синтагматичного ділення речення, зв'язністю сприйняття і відтворення синтагм і основними інтонаційними контурами.

Граматичний мінімум

Структура речення в англійській мові у порівнянні зі структурою речення в українській мові. Розповідне, питальне та заперечне речення. Типи питань.

Дієслово. Допоміжні, питальні та смислові дієслова.

Спосіб (дійсний, умовний, наказовий). Система часів.

Активний і пасивний стан. Особливості використання і перекладу пасивного стану. Узгодження часів.

Умовний спосіб. Емфатичні конструкції.

Функції дієслів: to be, to have, to do, will, should, would. Функції дієслів із закінченням -ing, -ed.

Іменник. Утворення множини. Присвійний відмінок.

Артикль.

Займенник (загальні відмінності). Особові, присвійні, вказівні займенники. Незначні займенники some, any і заперечний займенник no. Кількісні займенники many, any, few. Неозначно-особовий займенник one. Три функції one. Підсилювальні і зворотні займенники.

Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння.

Чисельник. Кількісна порядкові чисельники. Дріб. Читання
формул, хронологічних дат, позначень часу.

Ознаки підрядних речень: додаткових, означальних, умовних; ознаки сполучникового і безсполучникового підпорядкування; ознаки речень, що виділяють; ознаки часових форм дієслів в Present, Past, Future Indefinite; Present, Past Continuous; Present, Past Perfect активного і пасивного стану і їх значення. Шляхи перекладу Passive.

Ознаки безособових форм дієслова і їх значення. Інфінітив. Складні інфінітивні форми і їх співвідношення з формою присудку. Ознаки інфінітива в функції правого визначення і його значення.

Ввідні дієслова (see, hear, know, want...) як ознаки тричленної дієслівної конструкції з інфінітивом і її значення. Ввідний елемент (issaid, iskknown, seem ...) як ознака суб'єктного інфінітивного звороту (Heissaidtoarrivesoon) і його значення.

Ознаки модальності to be + Infinitive, to have + Infinitive, ~should + Infinitive.

Модальні дієслова з перфектним інфінітивом.

Найуживаніші суфікси, префікси англійської мови наукової літератури та їх значення. Основні суфікси іменників, прикметників, дієслів, прислівників.

Мінімум для оволодіння читанням передбачає подальшу автоматизацію вказаних явищ; основні випадки виразу модальності і використання форм умовного способу підмови даного фаху.

Лексичний мінімум

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи загальнонаукову і спеціальну лексику, що відповідає широкому профілю навчального закладу та обслуговує таку тематику: державне управління, державна служба, аналіз публічної політики, регіональне управління, місцеве самоврядування, управління персоналом, теорія організацій, управління державним бюджетом тощо.

У цей мінімум входить загальнонавчана термінологічна лексика з фаху, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі і який складається з:

а) інтернаціональних слів, подібних у галузі виразу і таких, що збігаються у галузі змісту в рідній та англійській мовах;

б) відтворюваних похідних та складних слів, створених із знайомих морфем на основі вивчених словотворчих моделей.

Для роботи з літературою за фахом вступник до аспірантури також повинен знати найбільш вживані фразеологізми, скорочення і позначки, прийняті в цій літературі.

УСНЕ МОВЛЕННЯ

Граматичний мінімум

Для оволодіння уміннями і навичками усного мовлення граматичний мінімум передбачає:

— уміння висловити думку в простому розповідному реченні (ствердження і заперечення); ставити загальні і спеціальні питання, використовуючи для цього структури як особових, так і безособових речень, у тому числі з модальними дієсловами *can, may, must*;

— висловлювати спонуку за допомогою спонукального способу, а також конструкції з дієсловом *let*;

— використовувати для опису конструкції *Thereis (Thereare)*. Ці граматичні структури мають бути відтворені вступником до аспірантури в мовленні на рівні автоматизму.

Для виразу думки в мовленні вступник до аспірантури повинен володіти навичками використання артиклів, створення форм множини та однини іменників, безприйменникового та прийменникового виразу граматичних стосунків, використання основи іменника в якості означення, створення ступенів порівняння прикметників і прислівників, створення порядкових числівників, форм особових присвійних займенників, форм *Present, Past, Future Indefinite; Present Continuous, Present Perfect Active; Past Indefinite Passive*.

Розвиток навичок аудіювання передбачає оволодіння також формами пасивного стану в *Present Indefinite*, інфінітивом у функції обставини, простою формою герундія, сполучниковими підрядними реченнями. Передбачається також оволодіння підрядними реченнями додатку, означення, обставин та умов дійсного способу.

Навчальні мовні ситуації, у яких використовується лексичний і граматичний матеріал, групуються відповідно до тематики, що вивчається, і зв'язані з темою "Спеціальність вступника" і проблемами, що висвітлені в текстах для читання.

Активний лексичний мінімум

Активний лексичний мінімум має складати не менш ніж 1200 слів і словосполучень.

СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

1. Письмовий лексико-граматичний тест
2. Читання із словником оригінального тексту з фаху з точною передачею змісту прочитаного у формі письмового перекладу. Обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину.
3. Читання без словника оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу рідною або іноземною мовою. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків.
4. Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступний іспит з іноземної мови до аспірантури передбачає декілька частин і містить низку завдань різних рівнів складності, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетенцій вступника.

Частина I. Мовна компетенція

Блок 1. Читання. Тестові завдання, що пропонуються вступникам до аспірантури, спрямовані на перевірку рівня сформованості компетенції в читанні, а саме: детальне розуміння змісту прочитаного, вміння встановлювати значення лексико-граматичних одиниць на основі контексту, знання засобів організації дискурсу.

1. Читання із словником оригінального тексту з фаху з точною передачею змісту прочитаного у формі письмового перекладу. Обсяг тексту із розрахунку не менш ніж 1500 друкованих знаків за одну академічну годину.

2. Читання без словника оригінального тексту з фаху з передачею змісту у формі переказу рідною або іноземною мовою. Темп читання не менш ніж 400 друкованих знаків за хвилину. Обсяг тексту не менш ніж 900 друкованих знаків.

Блок 2. Письмо. Тестові завдання, що пропонуються вступникам до аспірантури, перевіряють рівень володіння нормами сучасного писемного мовлення, здатність успішно виконувати комунікативні завдання в письмовій формі.

Частина II. Мовленнєва компетенція

Блок 3. Бесіда. Метою бесіди є перевірка рівня сформованості вмінь монологічного та діалогічного мовлення з урахуванням перевірки рівня сформованості лексичної та граматичної компетенцій, а саме здатність конструювати граматично правильні форми, використовуючи лексичні одиниці, які відповідають ситуації спілкування.

3. Бесіда іноземною мовою згідно з тематикою, передбаченою програмою (10 тем):

- Автобіографічні відомості.
- Вищий навчальний заклад (випускником якого є вступник до аспірантури, або Міжнародний гуманітарний університет) в системі вищої школи України
- Система права в Україні.
- Професійна компетенція фахівця за обраною спеціальністю.
- Сучасний політичний устрій держави.
- Поділ влад в державі.
- Політична система України.
- Адміністративно-територіальний устрій України.
- Державна та місцева політика в Україні.
- Україна і Європейський Союз.

Рекомендовані запитання до співбесіди:

1. Яка тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Чим обумовлений вибір теми Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
3. Який напрям Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
4. Чи маєте Ви публікації у фахових виданнях з державного управління?

Назвіть

іх.

5. Чи брали Ви участь у науковій діяльності до вступу до аспірантури?
6. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?
7. Яка була тема Вашої магістерської роботи?
8. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання в ВНЗ?
9. У якій установі (організації) Ви працюєте? Яку посаду займаєте?
10. Що входить до Ваших посадових обов'язків?

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

1. Письмовий переклад державною мовою іншомовного тексту з фаху (зі словником).
2. Реферативний усний переклад іншомовного тексту державною мовою (без словника).
3. Бесіда за змістом прочитаного тексту (запитання - відповідь).
4. Лексико-граматичний тест.
5. Співбесіда в межах визначеної тематики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

Знання кожного окремого вступника до аспірантури оцінюються як середній бал за кожне з трьох питань екзаменаційного білета.

Оцінка **"відмінно"**: повний та адекватний переклад, а також правильне розуміння іншомовного тексту з фаху; здатність виправляти зроблені при перекладі помилки; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (15 речень) у природному розмовному темпі (допускаються невеликі вимови та лексико-граматичні помилки, які не повинні впливати на розуміння змісту повідомлення); спроможність вести бесіду в межах програмної тематики.

Оцінка **"добре"**: достатньо адекватний переклад та розуміння іншомовного тексту з фаху; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (40-15 речень) у середньому темпі (невеликі вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення); адекватна реакція на запитання викладача за темою повідомлення.

Оцінка **"задовільно"**: невідповідність перекладу до тексту оригіналу та неповне розуміння іншомовного тексту з фаху; представлення усного повідомлення на одну з вивчених тем (не менше 10 речень) у повільному темпі (невеликі вимови та лексико-граматичні помилки не повинні впливати на розуміння загального змісту повідомлення).

Оцінка **"незадовільно"**: виставляється в разі невиконання вимог до рівня знань, який відповідає оцінці **"задовільно"**.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Брона О.А., Сологуб Л.В., Цурковський О.Я. Англійська мова. Навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 340с.
2. Ісаєва Г.Т., Комар Р.І., Веселівська В.М., Сологуб Л.В., Шумська О. А. Basic English. Підручник з англійської мови для аспірантів неспеціальних факультетів університету. – 3- те вид., перероб і допов. – Львів: ПАІС, 2007. – 272 с.
4. Семенчук Ю. Learning Management in English: [навчальний посібник]/Семенчук Ю., Авраменко Н. – Тернопіль: Економічна думка, 2009. –146с.
5. Badger I. English for work. Everyday Business English/I. Badger. – Longman, 2013. –94р.
6. Brook-Hart G. Complete First: B2 English Profile (Student's Book & Work Book). – Cambridge: Cambridge University Press, 2020. – 250р.
7. Evans, Virginia Round-up 6. English Grammar Practice. – Pearson Education Limited, 2003.
8. John Taylor, Jeff Zeter. Business English 1, 2, 3. – Express Publishing, 2019. – 117р.
9. Longman dictionary of contemporary English. / [director, Della Summers]. – New ed. p. cm. – Pearson Education Limited, 2015.
10. McCarthy, Michael; O'Dell, Felicity. English Vocabulary in Use/Upper- Intermediate/. – Cambridge University Press, 2018.
11. Mann M., Taylore-Knowles S. Destination B2. Grammar and Vocabulary. – Oxford: Macmillan, 2017.
12. Vince, Michael; Sunderland, Peter Advanced Language Practice. English Grammar and Vocabulary. – Oxford: Macmillan Publishers Limited, 2019.